

ทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตรศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Attitude Toward Home Economics Profession of Kasetsart University Students and Graduates in Home Economics Education

โสธรา เครือเมฆ และ ชีพสุมน รังสยาทร
Soracha Kruemek and Shiepsumon Rungsayatorn

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate: 1) motives to study and home economics information receiving; 2) attitude toward home economics profession; 3) the comparison of students' and graduates' attitude toward home economics profession. Data were collected, using a questionnaire, from 90 sampled students and 157 sampled graduates. Data were analyzed to obtain percentage, mean, standard deviation, and one way analysis of variance.

The results showed that most of the students were motivated to study in home economics education at moderate level. Regarding home economics information receiving, students and graduates revealed that they received home economics information at moderate level. Nearly half of the students participated in home economics academic activities 1 - 2 times per year, whereas half of the graduates never involved in such activities. Concerning attitude toward home economics profession, the findings revealed that students and graduates had positive attitude toward home economics profession in overall and in all aspects.

The hypothesis testing showed no statistically significant difference of attitude toward home economics profession between students and graduates. According to motives and information receiving, students with higher motives indicated significantly more positive attitude toward home economics profession than those with lower motives. The results showed that students and graduates who received more home economics information had significantly more positive attitude toward home economics profession than those who received less information.

Key words: attitude, home economics profession, home economics education

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) มุลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาและการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ 2) ทักษะคิดต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ และ 3) เปรียบเทียบทักษะคิดต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนิสิต 90 คน และบัณฑิต 157 คน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษามุลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีมุลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาโดยรวมในระดับปานกลาง ผลการศึกษากการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ พบว่า นิสิตและบัณฑิตรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ระดับปานกลาง และนิสิตเกือบครึ่งหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ 1-2 ครั้งต่อปี ขณะที่บัณฑิตครึ่งหนึ่งไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ ผลการศึกษาทักษะคิดต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ พบว่า นิสิตและบัณฑิตมีทักษะคิดที่ดีต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์โดยรวม และรายด้านทุกด้าน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตและบัณฑิตมีทักษะคิดต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการเปรียบเทียบทักษะคิดต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตที่มีระดับมุลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่างกัน พบว่า นิสิตที่มีมุลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาระดับปานกลางมีทักษะคิดต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ดีกว่านิสิตที่มีมุลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาระดับน้อย และจากการเปรียบเทียบทักษะคิดต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิตที่มีระดับการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ต่างกัน พบว่า นิสิตและบัณฑิตที่รับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ระดับมากมีทักษะคิดต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ดีกว่านิสิตและ

บัณฑิตที่รับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทนำ

การศึกษามีบทบาทและเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เกิดการพัฒนาคุณภาพของตน โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่มีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542) จะเห็นได้ว่าภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะการเตรียมตัวสำหรับประกอบอาชีพ ซึ่งนอกจากบัณฑิตจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพของตนแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องตระหนัก คือ ทักษะคิดต่อวิชาชีพ ที่ต้องทำการปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษามีทักษะคิดที่ดีต่อวิชาชีพของตน เพื่อประกอบหน้าที่การงานได้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งนำไปสู่ความความสำเร็จ

ทักษะคิดต่อวิชาชีพ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้บุคคลปฏิบัติตามหน้าที่ในอาชีพได้อย่างสำเร็จเรียบร้อย หรือในทางตรงกันข้ามอาจประสบความล้มเหลวก็ได้ ทั้งนี้ลัดดาวัลย์ (2543) ระบุว่า บุคคลที่มีทักษะคิดที่ดีต่อวิชาชีพย่อมเป็นคนที่มีความสุข มีความสร้างสรรค์ ดึงความสามารถหรือจุดเด่นไปใช้ในทางที่ถูกที่ควรอย่างที่ตนถนัด มีผลทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ เกิดความรู้สึกรักพอใจและเต็มใจที่จะทำงานให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจในการพัฒนานตนเอง นำมาซึ่งความภาคภูมิใจและมีความสุขในการทำงาน

จากความสำคัญดังกล่าว สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงได้มีการพัฒนาวิชาชีพคหกรรมศาสตร์มาอย่างต่อเนื่อง ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งผลิตครูและบุคลากรทางคหกรรมศาสตร์ที่มี

คุณภาพ ทั้งนี้เพราะวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการที่นักคหกรรมศาสตร์สามารถปฏิบัติงานได้ดี มีคุณภาพ และเกิดผลสำเร็จได้ สิ่งสำคัญที่นักคหกรรมศาสตร์ทั้งหลายพึงมีนอกจากความรู้และทักษะที่นำไปใช้ คือ การมีทัศนคติที่ดีและยอมรับในวิชาชีพของตนเอง

แต่จากการศึกษาของ นนทลี (2545) ที่ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ และ จิตตินันท์ (2547) ที่ได้ประมวลปัญหาในวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ พบว่า บุคคลที่อยู่ในแวดวงวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ มักได้รับผลสะท้อนในเชิงลบจากบุคคลทั่วไป ซึ่งเกิดจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ภาพลักษณ์และทัศนคติของสังคม ความรู้พื้นฐานของบุคคลที่ไม่รู้จักคหกรรมศาสตร์จริง ๆ ค่านิยมของสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับวิชาพื้นฐานเช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ตัวของนักคหกรรมศาสตร์เองที่มีพฤติกรรมแสดงให้คนทั่วไปเห็นว่ามียุทธศาสตร์ดั่งกล่าว และมาตรฐานวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ที่ยังไม่ชัดเจนเช่นวิชาชีพอื่น ปัญหาเหล่านี้ทำให้นักคหกรรมศาสตร์ทั้งหลายรู้สึกท้อแท้ ต่ำต้อย เกิดแรงกดดันจากสังคมรอบข้าง บางคนขาดความภูมิใจในวิชาชีพ ในขณะที่บางคนก็ถูกข่มขู่ โดยพยายามแสดงศักยภาพ มั่นใจในความสามารถของตน และมีความภูมิใจในวิชาชีพ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพของนักคหกรรมศาสตร์ ว่าเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวของนักคหกรรมศาสตร์

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ ทั้งในส่วนของนิสิต และบัณฑิต ว่ามีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์เป็นอย่างไร ซึ่งคาดว่าผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ

1. ศึกษามูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาของนิสิต และการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิต และบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ระหว่างนิสิตและบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะของศาสตร์ ด้านคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพ ด้านคุณลักษณะผู้เรียน และด้านอื่น ๆ โดยศึกษาทัศนคติทั้งทางบวกหรือทัศนคติที่ดี และทางลบหรือทัศนคติที่ไม่ดี โดยทำการศึกษาเฉพาะนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เข้ารับการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2545-2548 และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาศาสาตร์คหกรรมศาสตร์ศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2523-2547

นิยามศัพท์

คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึก ทั้งเห็นด้วย มีความรู้สึกชอบหรือมีทัศนคติที่ดี และไม่เห็นด้วย มีความรู้สึกไม่ชอบหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับคุณลักษณะต่างๆ ของวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ ลักษณะศาสตร์ คุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพ คุณลักษณะผู้เรียน และอื่น ๆ

วิชาชีพคหกรรมศาสตร์ หมายถึง อาชีพที่นำความรู้เกี่ยวกับขอบเขตของวิชาการในสาขาคหกรรมศาสตร์ทุกแขนงไปปฏิบัติแล้วมีรายได้ตอบแทนเป็นเงินหรือสิ่งของ

หลักสูตรคหกรรมศาสตร์ศึกษา หมายถึง หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์-คหกรรมศาสตร์ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ หมายถึง ข้อมูลสาระหรือความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ อาหารและโภชนาการ เครื่องนุ่งห่ม ศิลปะพัฒนาการเด็กและครอบครัว การจัดการทรัพยากรครอบครัว ชุมชน และสังคม ผ่านทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรม นิทรรศการ การสัมมนา หรือฝึกอบรมวิชาชีพทางคหกรรมศาสตร์

การตรวจเอกสาร

ทัศนคติ คือ การเรียนรู้ถึงแนวโน้มในการแสดงออกด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อบุคคล สิ่งของ สถานการณ์หรือความคิด (Coon, 2002) ซึ่งเกิดจากความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ซึ่งออกมาในรูปแบบของการประเมินถึงความชอบหรือไม่ชอบเชิงบวกจนถึงเชิงลบ หรือสนับสนุนและปฏิเสธ โดยมีระดับความมาก-น้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวทั้งทางตรงและทางอ้อม และถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางความคิดและเป็นฐานพฤติกรรมของสังคม

ทัศนคติต่อวิชาชีพ หรือความคิด ความรู้สึก และท่าทีที่มีต่องานอาชีพของบุคคล เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ดังที่ ลัดดาวัลย์ (2543) ได้กล่าวว่า การที่ผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติที่ดีต่องานนั้นจะก่อให้เกิดความรู้สึกรักพอใจและเต็มใจที่จะทำงานให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย และงานที่ได้ก็จะมียุทธภาพ ทัศนคติต่องานนั้นจะมีผลต่อระดับการทำงานของบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ และความเชื่อของบุคคลที่มีต่องาน ซึ่งเป็น

ไปตามการรับรู้และประสบการณ์ส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ อาจทำให้นักศึกษามีทัศนคติคล้อยตามหรือเปลี่ยนแปลงได้ ดังงานวิจัยของสุชาติ (2542) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อนิตยสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ นอกจากนี้ยังพบว่า มูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษามีอิทธิพลต่อทัศนคติทั้งในด้านการเรียนและวิชาชีพ ดังที่วัลนิภา (2539) ศึกษาพบว่า นิสิตที่เข้าศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เนื่องจากความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่เข้าศึกษาเพราะเหตุผลส่วนตัวหรือบุคคลอื่นสนับสนุน

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสำรวจและเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเด่นตรงที่เป็นการศึกษาค้นคว้าเฉพาะทางเพื่อให้เกิดความชำนาญ มีการสั่งสมความรู้เพิ่มขึ้นตามกาลเวลา นักคหกรรมศาสตร์ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา รู้จักพัฒนาองค์ความรู้ให้มีความแข็งแกร่งด้านวิชาการ รู้จักการบริหารจัดการแบบมืออาชีพ สามารถคิด วิเคราะห์ ทรัพยากรที่มีอยู่ วางแผนและดำเนินการแก้ปัญหาได้ และที่สำคัญ ต้องเป็นนักพัฒนาที่ชาญฉลาด เพื่อให้ทันต่อกระแสของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะวิชาชีพคหกรรมศาสตร์นี้สามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวันของบุคคลได้ ช่วยในด้านเศรษฐกิจครอบครัว ช่วยรักษาทรัพยากรของครอบครัวและชุมชน ก่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนช่วยรักษาและสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติไว้ (จิตตินันท์, 2547)

สมมติฐาน

นิสิตและบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นิสิต ปัจจุบัน จำนวน 90 คน จากประชากรจำนวน 110 คน และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2523 - 2547 จำนวน 300 คน จากประชากรจำนวน 477 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) โดยพิจารณาตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละปีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ลักษณะส่วนบุคคล มูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา (เฉพาะนิสิต) และการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย และไม่เป็นมูลเหตุจูงใจ/ไม่เคยรับ และแบบปลายเปิด ได้แก่ การเข้าร่วมสัมมนาหรือฝึกอบรม และการเข้าร่วมกิจกรรมหรือนิทรรศการเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ และทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีการของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทางไปรษณีย์ และ e-mail โดยแบบสอบถามสำหรับนิสิตที่ได้รับคืนมา และใช้ได้มีจำนวน 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนบัณฑิตได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 157 ฉบับ จากทั้งหมด 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 52.3 แต่ในการนี้ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบลักษณะสำคัญของกลุ่มผู้ตอบซ้ำ

กับกลุ่มผู้ตอบก่อน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงแสดงว่าผู้ตอบน่าจะเป็นตัวแทนของประชากรได้ผลการวิจัยจึงนำไปใช้อ้างอิงประชากรได้ (ผ่องพรรณ และ สุภาพ, 2549)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคลมูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาของนิสิต และการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิตโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ซึ่งกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อทำการเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ระหว่างนิสิตและบัณฑิตสาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลและวิจารณ์

ผลการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีประเด็นสำคัญและข้อวิจารณ์ ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคลของนิสิตและบัณฑิต

นิสิตสาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษากำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 มากที่สุด เกือบครึ่งหนึ่ง (48.9%) มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.76-3.25 บิดาและมารดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว หรืออาชีพอิสระ จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รายได้ครอบครัวของนิสิตอยู่ระหว่าง 20,001-40,000 บาทต่อเดือน ส่วนบัณฑิตพบว่า มากกว่าหนึ่งในสาม (36.9%) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีระหว่างปีการศึกษา 2533-2542 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.76-3.25

สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงาน 5 ปีและต่ำกว่า มีอาชีพหลักเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด ไม่มีอาชีพรอง และเกือบสองในสาม (63.7%) มีรายได้ 20,000 บาทต่อเดือนและต่ำกว่า

มูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา

นิสิตส่วนใหญ่ (71.1%) มีมูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาโดยรวมในระดับปานกลาง ทั้งนี้ นิสิตมากกว่าสองในสามเล็กน้อย (67.8%) มีระดับมูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาด้านตนเอง และด้านวิชาชีพในระดับปานกลาง นิสิตเกือบครึ่งหนึ่ง (47.8%) มีมูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาด้านสถานศึกษาในระดับปานกลาง สอดคล้องกับที่ อมรรรัตน์ (2548) ได้ศึกษาพบว่า ผู้เรียนคหกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยนั้น ตั้งใจเลือกเรียนโดยพิจารณาจากความถนัดความชอบ ความสนใจ และความสามารถของตน ดังนั้นการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนในระดับที่สูงขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการหรือเป้าหมายของตนนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้เรียนโดยตรง ทำให้บุคคลอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจน้อยมาก

การรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต

นิสิตมากกว่าสองในสาม (68.9%) มีการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์โดยรวมในระดับปานกลาง ทั้งนี้ นิสิตรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์จากสื่อมวลชนและหรือเทคโนโลยีสารสนเทศและจากสื่อบุคคลในระดับปานกลาง ในขณะที่บัณฑิตเกือบครึ่งหนึ่ง (49.0%) มีการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์โดยรวมในระดับปานกลาง ทั้งนี้ บัณฑิตรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์จากสื่อมวลชนและหรือเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับปานกลาง และจากสื่อบุคคลในระดับน้อย โดยพบว่าทั้งนิสิตและบัณฑิตมีการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์จากรายการโทรทัศน์ และนิตยสาร/

วารสาร มากกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ

ส่วนการเข้าร่วมสัมมนา หรือฝึกอบรมและการเข้าร่วมกิจกรรม หรือนิเทศการเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ พบว่า นิสิตเกือบครึ่งหนึ่ง (48.9%) เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว 1-2 ครั้งต่อปี ส่วนบัณฑิตมากกว่าครึ่งหนึ่ง (54.8%) ไม่เคยเข้าร่วมสัมมนา หรือฝึกอบรม และเข้าร่วมกิจกรรมหรือนิเทศการเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ (2541) ที่กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาต้องเรียนด้วยการค้นคว้าหาข้อมูล เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ โดยพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในวิชาชีพของตนให้แตกฉานและเกิดความเชี่ยวชาญอยู่เสมอ และการสัมมนา ฝึกอบรม กิจกรรมและนิเทศการต่าง ๆ นั้นเป็นแหล่งที่ให้ความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้บุคคลเกิดทักษะและความเข้าใจ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่บุคคลสามารถใช้ในการพัฒนาตนเองได้

ทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต

จากการศึกษาพบว่า นิสิตและบัณฑิตมีทัศนคติโดยรวมที่ดีต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ คือ มีค่าเฉลี่ย 3.93 และ 4.00 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านลักษณะของศาสตร์ ($\bar{x} = 4.10$) ด้านคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพ ($\bar{x} = 3.95$) ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ($\bar{x} = 3.91$) และด้านอื่น ๆ ($\bar{x} = 3.58$) ส่วนในกลุ่มบัณฑิต มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ทุกด้านเช่นกัน เรียงตามลำดับคือ ด้านลักษณะของศาสตร์ ($\bar{x} = 4.15$) ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ($\bar{x} = 4.01$) ด้านคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.00$) และด้านอื่น ๆ ($\bar{x} = 3.73$) (Table 1)

Table 1 Attitude toward home economics profession of students and graduates.

Attitude	Students		Graduates	
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD
Nature of discipline	4.10	0.37	4.15	0.37
Professional value	3.95	0.53	4.00	0.46
Student characteristics	3.91	0.45	4.01	0.47
Other	3.58	0.68	3.73	0.69
Total	3.93	0.43	4.00	0.41

การทดสอบสมมติฐาน

1. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพ
 ศึกษาศาสตร์ระหว่างนิสิตและบัณฑิตสาขา
 ศึกษาศาสตร์ พบว่า นิสิตและบัณฑิต มี
 ทัศนคติต่อวิชาชีพศึกษาศาสตร์โดยรวม และราย
 ด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพร
 (2539) ที่พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่เรียนในหลักสูตร
 ต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพ
 ศึกษาศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต ที่มีลักษณะ
 ส่วนบุคคลแตกต่างกัน พบว่า นิสิตที่มีลักษณะส่วน
 บุคคลต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพศึกษาศาสตร์
 โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เพราะนิสิต
 เป็นกลุ่มบุคคลที่เลือกเข้าศึกษาจากการมีความรัก
 และสนใจตรงกัน ซึ่งการที่บุคคลอยู่ในกลุ่มเดียวกัน
 นี้ย่อมมีทัศนคติและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมไป
 ในแนวทางเดียวกันด้วย (สุชา, 2540)

สำหรับบัณฑิต พบว่า บัณฑิตที่มีระดับการ
 ศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพศึกษาศาสตร์
 โดยรวม ด้านลักษณะของศาสตร์ และด้านคุณค่า
 หรือประโยชน์ของวิชาชีพต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 11.486, p = .001$; $F = 7.686, p = .006$ และ $F = 6.691, p = .011$) บัณฑิตที่มี
 ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพ
 ศึกษาศาสตร์ด้านอื่น ๆ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 4.200, p = .007$) และ
 บัณฑิตที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีทัศนคติต่อ
 วิชาชีพศึกษาศาสตร์ด้านลักษณะของศาสตร์ แตก

ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.765, p = .025$) (Table 2)

3. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพ
 ศึกษาศาสตร์ของนิสิตที่มีมูลเหตุจูงใจในการเข้า
 ศึกษาและมีการรับข้อมูลข่าวสารทางศึกษาศาสตร์
 ต่างกัน พบว่า นิสิตที่มีมูลเหตุจูงใจเข้าศึกษาโดย
 รวมต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพศึกษาศาสตร์โดย
 รวม ด้านลักษณะของศาสตร์ และด้านคุณค่าหรือ
 ประโยชน์ของวิชาชีพ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .001 ($F = 15.797, p = .000$; $F = 13.473, p = .000$ และ $F = 18.724, p = .000$) และด้าน
 คุณลักษณะผู้เรียนต่างกันที่ระดับ .01 ($F = 10.191, p = .001$) ทั้งนี้ นิสิตที่มีมูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา
 ระดับปานกลางมีทัศนคติต่อวิชาชีพศึกษาศาสตร์
 ดังกล่าวดีกว่านิสิตที่มีมูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา
 ระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิต
 ที่มีมูลเหตุจูงใจเข้าศึกษาด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องต่างกัน
 มีทัศนคติต่อวิชาชีพศึกษาศาสตร์ด้านคุณค่าหรือ
 ประโยชน์ของวิชาชีพต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.500, p = .035$) และนิสิตที่
 มีมูลเหตุจูงใจเข้าศึกษาด้านวิชาชีพต่างกัน มีทัศนคติ
 ต่อวิชาชีพศึกษาศาสตร์โดยรวม ด้านลักษณะของ
 ศาสตร์ และด้านคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพ
 ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F = 11.106, p = .000$; $F = 10.006, p = .000$ และ $F = 14.764, p = .000$) และด้านคุณลักษณะผู้เรียนต่าง
 กันที่ระดับ .01 ($F = 7.036, p = .002$) (Table 3)
 ซึ่งผลการศึกษานี้เป็นไปในทำนองเดียวกันกับการ

ศึกษาของ กฤติยา (2545) ที่พบว่า นักศึกษาที่สมัคร ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
 เข้าเรียนในหลักสูตรทั่วไป ในสถาบันภาษา A.U.A. สำหรับการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรม-
 สาขาราชดำริ กรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจที่สัมพันธ์ ศาสตร์พบว่า นิสิตที่มีการรับข้อมูลข่าวสารทาง

Table 2 Comparison of graduates' attitude toward home economics profession regarding personal characteristics.

Personal characteristics	Attitude toward home economics profession									
	Nature of discipline		Professional value		Student characteristics		Other		Total	
	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F
Education level										
Bachelor degree	4.09 ^a	11.486***	3.94 ^a	7.686**	-	-	-	-	3.97 ^a	6.691*
Master degree and higher	4.31 ^b		4.17 ^b		-				4.16 ^b	
Working experiences (yrs)										
≤ 5	-	-	-	-	-	-	3.68 ^a	4.200**	-	-
6 - 10	-		-		-		3.37 ^b		-	
11 - 15	-		-		-		3.94 ^{ac}		-	
> 15	-		-		-		3.67 ^{ab}		-	
Income										
≤ 20,000	4.09 ^a	3.765*	-	-	-	-	-	-	-	-
20,001 - 40,000	4.29 ^b		-		-		-		-	
> 40,000	4.22 ^{ab}		-		-		-		-	

Means with different letters were significantly different ($p < .05$) using Scheffé tests.

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$

Table 3 Comparison of students' attitude toward home economics profession regarding motives.

Motives	Attitude toward home economics profession									
	Nature of discipline		Professional value		Student characteristics		Other		Total	
	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F
Reference group										
None	-	-	3.69 ^a	3.500*	-	-	-	-	-	-
Less	-		3.93 ^{ab}		-		-		-	
Moderate	-		4.20 ^b		-		-		-	
Profession										
Less	3.72 ^a	10.006***	3.28 ^a	14.764***	3.56 ^a	7.036**	-	-	3.48 ^a	11.106***
Moderate	4.10 ^b		3.96 ^b		3.90 ^b		-		3.93 ^b	
More	4.31 ^c	4.27 ^c			4.18 ^c		-		4.19 ^c	
Total										
Less	3.86 ^a	13.473***	3.62 ^a	18.724***	3.68 ^a	10.191**	-	-	3.68 ^a	15.797***
Moderate	4.17 ^b		4.10 ^b		4.00 ^b		-		4.05 ^b	

Means with different letters were significantly different ($p < .05$) using Scheffé tests.

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$

คหกรรมศาสตร์จากสื่อโดยรวมต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์โดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 4.880$, $p = .004$) และด้านคุณลักษณะผู้เรียนต่างกันที่ระดับ .001 ($F = 6.780$, $p = .000$) ทั้งนี้สถิติที่รับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ระดับปานกลางมีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์โดยรวม และด้านคุณลักษณะผู้เรียนดีกว่าสถิติที่รับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สถิติที่รับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์จากสื่อมวลชนและหรือเทคโนโลยีสารสนเทศต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์โดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.693$, $p = .029$)

และด้านคุณลักษณะผู้เรียนต่างกันที่ระดับ .01 ($F = 5.610$, $p = .005$) สถิติที่รับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์จากสื่อบุคคลต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์โดยรวม และด้านคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 6.053$, $p = .001$ และ $F = 5.148$, $p = .003$) และด้านคุณลักษณะผู้เรียนต่างกันที่ระดับ .001 ($F = 9.909$, $p = .000$) และสถิติที่เข้าร่วมสัมมนาและหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ด้านอื่น ๆ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.478$, $p = .035$) (Table 4) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยนันท์ (2546) ที่ได้

Table 4 Comparison of students' attitude toward home economics profession regarding home economics information receiving.

Home economics information receiving	Attitude toward home economics profession									
	Nature of discipline		Professional value		Student characteristics		Other		Total	
	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F
Mass media/IT										
Less	-	-	-	-	3.59 ^a	5.610**	-	-	3.70 ^a	3.693*
Moderate	-	-	-	-	3.98 ^b		-	-	3.96 ^{ab}	
More	-	-	-	-	4.02 ^c		-	-	4.10 ^b	
People media										
None	-	-	3.23 ^a	5.148**	3.12 ^a	9.909**	-	-	3.33 ^a	6.053**
Less	-	-	3.78 ^{ab}		3.73 ^b		-	-	3.77 ^{ab}	
Moderate	-	-	4.06 ^b		4.05 ^{bc}		-	-	4.04 ^b	
More	-	-	4.10 ^{bc}		4.08 ^{bcd}		-	-	4.08 ^{bc}	
Total (media)										
None	-	-	-	-	3.25 ^{ab}	6.780***	-	-	3.32 ^{ab}	4.880**
Less	-	-	-	-	3.60 ^a		-	-	3.69 ^a	
Moderate	-	-	-	-	4.01 ^b		-	-	4.01 ^b	
More	-	-	-	-	4.05 ^{ab}		-	-	4.11 ^{ab}	
Seminar/training										
None	-	-	-	-	-	-	3.45 ^a	3.478*	-	-
1-2	-	-	-	-	-	-	3.58 ^{ab}		-	-
> 2	-	-	-	-	-	-	4.11 ^b		-	-

Means with different letters were significantly different ($p < .05$) using Scheffé tests.

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$

ศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะกับ พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า การเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ทักษะและพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเห็นว่าถ้าินิสิตเปิดรับข่า สารจากสื่อแขนงต่าง ๆ บ่อยครั้งขึ้นจะส่งผลให้มี ทักษะและพฤติกรรมในการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

4. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพ
 ศึกษาคหกรรมศาสตร์ของบัณฑิตที่มีการรับข้อมูลข่าวสาร
 ทางคหกรรมศาสตร์แตกต่างกัน พบว่า บัณฑิตที่รับ
 ข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์จากสื่อโดยรวม
 ต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์โดยรวม
 และรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บัณฑิตที่รับ
 ข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์จากสื่อบุคคลต่างกัน
 มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ด้านอื่น ๆ ต่าง

ก้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.848$, $p = .011$) บัณฑิตที่เข้าร่วมสัมมนาและหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์โดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F = 8.882$, $p = .000$) ด้านคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพ ด้านคุณลักษณะผู้เรียน และด้านอื่น ๆ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 6.528$, $p = .002$; $F = 6.265$, $p = .002$ และ $F = 6.383$, $p = .002$) และบัณฑิตที่เข้าร่วมกิจกรรมและหรือนิทรรศการเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ด้านอื่น ๆ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.229$, $p = .042$) (Table 5) สอดคล้องกับที่ ปนิดา (2547) ศึกษาระดับการรับรู้ข่าวสาร และทัศนคติที่มีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการรับรู้ข่าวสารของผู้บริโภค มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

Table 5 Comparison of graduate's attitude toward home economics profession regarding home economics information receiving.

Home economics information receiving			Attitude toward home economics profession							
Nature of discipline			Professional value		Student characteristics		Other		Total	
	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F
People media										
None	-	-	-	-	-	-	3.26 ^a	3.848*	-	-
Less	-		-		-		3.75 ^{ab}		-	
Moderate	-		-		-		3.80 ^b		-	
More	-		-		-		4.14 ^{bc}		-	
Seminar/training										
None	-	-	3.88 ^a	6.528**	3.89 ^a	6.265**	3.55 ^a	6.383**	3.88 ^a	8.882***
1-2	-		4.15 ^b		4.14 ^b		3.95 ^b		4.14 ^b	
> 2	-		4.13 ^{ab}		4.19 ^{ab}		3.91 ^{ab}		4.18 ^{bc}	
Activities/exhibition										
None	-	-	-	-	-	-	3.60 ^a	3.229*	-	-
1-2	-		-		-		3.90 ^b		-	
> 2	-		-		-		3.73 ^{ab}		-	

Means with different letters were significantly different ($p < .05$) using Scheffé tests.

*p < .05 **p < .01 ***p < .001

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นิสิตและบัณฑิตมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ในระดับสูง แต่ทั้งนี้ก็พบว่า นิสิตและบัณฑิตมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ในระดับค่อนข้างต่ำในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์และความภาคภูมิใจในวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ เช่น ประเด็นภาพพจน์ในปัจจุบันของคหกรรมศาสตร์ การมีบทบาทต่อสังคมของวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ และผู้สนใจหรือต้องการประกอบวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงหน้าที่สำคัญของผู้เรียนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษาที่ควรพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งต้องมีความกระตือรือร้น ขวนขวายใฝ่รู้ และฝึกทักษะวิชาชีพของตนอยู่เสมอ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสถานศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ จัดขึ้น ผู้ที่จบการศึกษาไปแล้วเช่นกัน ควรเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพของตน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพทัดเทียมกับผู้จบในสาขาอื่น ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพันธกิจและลักษณะของศาสตร์คหกรรมศาสตร์ที่ถูกต้องแก่บุคคลทั่วไป เพื่อเป็นการเผยแพร่และสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่วิชาชีพคหกรรมศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับต่อไป

2. จากการศึกษาพบว่า นิสิตและบัณฑิตมีทัศนคติที่ดีในด้านคุณลักษณะผู้เรียนและด้านอื่น ๆ แต่ยังมีระดับที่ต่ำกว่าด้านลักษณะของศาสตร์ และด้านคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพโดยเฉพาะในประเด็นการขวนขวายใฝ่รู้ ความกระตือรือร้น การฝึกวิชาชีพคหกรรมศาสตร์หรือการหาเทคนิควิธีใหม่ๆ ภาพพจน์ของคหกรรมศาสตร์ในสายตาของคนทั่วไป และการแนะนำให้ผู้อื่นเรียนคหกรรมศาสตร์ ดังนั้นผู้สอน สถาบัน การศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จึงควรมุ่งพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ผู้เรียนหมั่นฝึกฝนทักษะวิชาชีพของตนอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ขวนขวายใฝ่รู้ และที่สำคัญ คือ การเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน มีความมั่นใจที่จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ โดยเพิ่มเติมหรือสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอนตามรายวิชาในหลักสูตร รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ โดยเน้นที่การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้มีความน่าสนใจและเป็นไปอย่างทั่วถึง

นอกจากนี้ สถาบันการศึกษา ได้แก่ ฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพันธกิจ ลักษณะของศาสตร์และลักษณะวิชาชีพของคหกรรมศาสตร์ที่ถูกต้องเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจในการศึกษาต่อ โดยมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา และสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงสาขาวิชาของตนให้มากขึ้น ซึ่งอาจทำการประชาสัมพันธ์โดยผ่านครู - อาจารย์ ตลอดจนสื่อมวลชนและหรือเทคโนโลยีสารสนเทศชนิดต่างๆ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์และนิตยสารหรือวารสาร

3. จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตและบัณฑิตที่รับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ของจากสื่อต่างๆ และเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์แตกต่างกัน ดังนั้นในการให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ให้ประสบผล สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการผ่านสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อประเภทโทรทัศน์ นิตยสาร และวารสาร เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า สื่อเหล่านี้เป็นสื่อที่นิสิตและบัณฑิตได้รับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ในระดับมาก และมากที่สุด นอกจากนี้ สื่อประเภท Internet ยังเป็นสื่อที่น่าสนใจอีกประเภทหนึ่งในการใช้เป็นช่องทางเผยแพร่ความรู้และข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ให้สูงขึ้น โดยอาจเป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาทัศนคติ ซึ่งอาจเป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การสร้างเครื่องมือหรือสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์

2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่อาจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ เช่น ความรู้เกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ การอบรมเลี้ยงดู บุคลิกภาพ เป็นต้น เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์

3. ควรศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ประกอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำมาอธิบาย สนับสนุน และทำให้ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์มีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

4. ควรศึกษาประเด็นการรับข้อมูลข่าวสารทางคหกรรมศาสตร์ เพราะพบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ โดยควรศึกษารายละเอียดในการรับข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น เช่น ความถี่ในการรับข้อมูล สื่อหรือรายการประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กฤติยา เพิ่มพานิช. 2545. ทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักศึกษาในการสมัครเข้าเรียนในหลักสูตรทั่วไปในสถาบันภาษาเอ.ยู.เอ. สาขาราชดำริ กรุงเทพมหานคร. ขอนแก่น: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2541. *ข้าศึกคือบัณฑิต: หลอมแนวคิดคนรุ่นใหม่สู่สถานะปัญญาชนแห่งยุค*. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชสมิเดีย.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2542.

สามทศวรรษคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

จิตตินันท์ เฉชะคุปต์. 2547. มุมมองภาครัฐต่อบทบาทและปัญหาในวิชาชีพคหกรรมศาสตร์. *วารสารคหเศรษฐศาสตร์*. 47(3): 7-18.

ชันันท์ วีระฉายา. 2546. การเปิดรับสื่อความรู้ทัศนคติกับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นนทลี พรธาดาวิทย์. 2545. *วิถีคหกรรมศาสตร์ในประเทศไทย: บทสะท้อนวิสัยทัศน์และกระบวนทัศน์จากปัจจุบันสู่นาคต*. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปณิดา ทัพเวช. 2547. *ระดับการรับรู้ข่าวสาร และทัศนคติที่มีต่อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ผ่องพรรณ ดริยมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์. 2549. *การออกแบบการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลัดดาวัลย์ หมั่นแก้ว. 2543. *ปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติต่อการปฏิบัติงานพยาบาลวิชาชีพที่กำลังศึกษาและที่จบการศึกษาของบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ขอนแก่น: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วลินภา พัดเปีย. 2539. *ทัศนะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุชา จันทน์เอม. 2540. *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 10.

- กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาดา วรรณะมานี. 2542. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) กับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวของของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทิพร ไชยบุตร. 2539. การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความสามารถในการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพที่มาจากกระบวนการศึกษาต่างกัน. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อมรรัตน์ อนันต์วรพงษ์. 2548. ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ: หลักสูตรคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษาที่มุ่งหวัง. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Coon, D. 2002. *Psychology: A Journey*. Belmont: Wadsworth Publishing Company.